

ΘΡΑΚΙΚΗ

ΕΠΕΤΗΡΙΣ

ΕΤΗΣΙΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑ

ΤΗΣ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΘΡΑΚΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1897

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ
ΑΝΕΣΤΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

1897

ΤΙΝΕΣ ΟΙ ΛΟΓΟΙ ΤΗΣ ΜΗΝΙΑΣ ΤΩΝ ΔΥΤΙΚΩΝ
ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΦΩΤΙΟΥ

Τίνες [ἀληθῶς οἱ λόγοι δι' οὓς κοπέουσι κατὰ τοῦ ἱεροῦ Φωτίου οἱ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας ὄπαδοί ; τί κακὸν εἰργάσατο κατὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ὅπερ ἐπὶ δέκα ὄλους αἰῶνας ἐξεγείρει τὴν μῆνιν αὐτῆς κατ' αὐτοῦ ; πῶς δὲ ὁ χρόνος δὲν ἴσχυσε νὰ ἐξασθενήσῃ τὴν μνήμην καὶ νὰ φέρῃ λήθην τοῦ κακοῦ ; πόθεν ἡ ἀδυναμία τοῦ χρόνου ; ἐκ τῆς ἰσχυρᾶς καὶ στεγανῆς μνήμης τῶν ἀδικηθέντων, ἢ τοῦ μεγέθους τῆς ἀδικίας ;

Ἀληθῶς ἀπορεῖ τις ἀνερευνῶν τὴν ἱστορίαν πότερον νὰ δεχθῆ ὅπως ἐξηγήσῃ τὴν κατὰ Φωτίου μῆνιν τῶν Δυτικῶν. Ἐκ τῆς ἱστορίας πλὴν τῆς περιφήμου ἐκείνης ἐγκυκλίου τοῦ Φωτίου οὐδὲν ἕτερον εὐρίσκομεν δυνάμενον νὰ ἐγειρῇ τὴν μῆνιν αὐτῶν κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἡ ἐγκύκλιος ἐκείνη εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ ἐγειρῇ τὸν αἰῶνιον κατ' αὐτοῦ κότον τῶν Δυτικῶν ; Φρονοῦμεν οὐχί· διότι μετ' αὐτὴν αἱ σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν ἐπανελήφθησαν· πρῶτον ἐπὶ Ἰγνατίου, ὅτε Σύνοδος ἐκύρωσε τὰς σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν, καθαιρέσασα τὸν Φώτιον, καὶ δεύτερον ἐπὶ Φωτίου, ὅτε αὐθις αἱ σχέσεις ἐπὶ μᾶλλον συσφιγγονται. Σύνοδος Οἰκουμενικὴ ἡ Η'. ἀθωοῖ τὸν Φώτιον καὶ ἀναγνωρίζει νόμιμον καὶ κανο-

νικόν Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ κυροῖ τὸ κεφαλαιωδέστερον μέρος τῆς ἀρχαίας αὐτοῦ κατὰ τῶν καινοτομιῶν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας διαμαρτυρίας, δι' ἧς κυρώσεως ἐμμερτύρει ἅπασα ἡ Ἐκκλησία τὸ δίκαιον τοῦ Φωτίου· ὁ δὲ Πάπας Ἰωάννης ἀνεγνώρισεν αὐτόν τε καὶ τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνόδου ἐν τῇ Συνόδῳ. Ὁ Φώτιος οὐδὲν ἕτερον ἐποίησεν.

Τίνος λοιπὸν λόγου ἔνεκεν κοτέουσιν ἔτι κατὰ τοῦ Φωτίου οἱ δυτικοί; ἄμεσος λόγος ἀληθῶς δὲν ὑπάρχει. Naί, ἀλλ' ὑπάρχει ἔμμεσος λόγος λίαν σπουδαῖος· τὰ ἀποτελέσματα τῆς Ἐγκυκλίου καὶ αἱ ἀποφάσεις τῆς Ἡγ. Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἡ ἐγκύκλιος ἐκείνη τοῦ Φωτίου κατὰ τὴν πρώτην ἀνάρρησίν του ἐπὶ τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως α) ἀνέκοψε τὸ ἐν Βουλγαρίᾳ ἔργον τοῦ Νικολάου γνωρίσασα ταῖς Βουλγάρους τίς ὁ διδάσκων τὴν ἀρτίαν καὶ ἀληθῆ καὶ ὀρθὴν πίστιν, β') ἐπέστησε τῆς προσοχὴν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας κατὰ τῶν καινοτομιῶν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, ἣν πρῶτος ὁ Φώτιος ἐτόλμησε νὰ καταγγείλῃ ὡς ἀποκλίνουσας εἰς αἵρεσιν καὶ κατεδίδασκεν αὐτήν, καὶ γ') περιεφρούρησε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἣν οἱ Πάπαι ἐζήτησαν νὰ ὑποδουλώσωσιν. Κατὰ δὲ τὴν δευτέραν αὐτοῦ ἀνάρρησιν κατέφερε τὸ μέγα πλήγμα κατὰ τῆς Δυτικῆς ὀφρῦος συγκαλέσας τὴν Ἡγ. Οἰκουμενικὴν Σύνοδον καὶ ἀναθεματίσας τοὺς τολμῶντας νὰ προσθέσωσι τι εἰς τὸ Σύμβολον τῆς πίστεως· ἡ Σύνοδος αὕτη ὑπέδειξε τῷ Πάπᾳ καὶ παντὶ ἐπισκόπῳ, ὅτι ὀφείλει νὰ σέβηται τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, ὅπερ καὶ αἱ λοιπαὶ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι ἐπεκύρωσαν καὶ ἐπεβεβαίωσαν. Δὲν ἤρκεσθη δὲ μόνον νὰ ἐπικυρώσῃ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Φωτίου ἀλλὰ μονοῦ ἐθεοποίησεν αὐτόν ἀναδείξασα καθυπέρτερον

τοῦ Ἀρχιερέως τῆς Ρώμης. Ὅταν ἐν τῇ τελευταίᾳ συνεδρίᾳ μετὰ ἄπειρα ὑπὲρ τοῦ Φωτίου ἐγκώμια ὁ Καισαρείας Προκόπιος ἀνέκραξε «*τοιούτον ἔπρεπεν ἐπ' ἀλήθειας εἶναι τὸν τοῦ σύμπαντος κόσμου τὴν ἐπιωτασίαν λαχόντα, εἰς τύπον τοῦ ἀρχιποίμενος Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν,*» οἱ τοποτηρηταὶ τοῦ Πάπα ἐπεκύρωσαν τὸν λόγον εἰπόντες· «*καὶ ἡμεῖς οἱ τὰ ἔσχατα τῆς γῆς κατοικοῦντες, ταῦτα ἀκούομεν*», ὃ ἐστὶν ἀνεβίβασαν τὸν Φώτιον εἰς περιωπὴν ἀνωτέραν ὁμολογουμένως τῆς τοῦ Ἀρχιερέως τῆς Ρώμης. Ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ συνεδρίᾳ οἱ τοποτηρηταὶ τοῦ Πάπα οἶκθην ἀπένειμαν τῷ Φωτίῳ τὴν ὑπέροχον ἐκείνην ἐν τῷ κόσμῳ τάξιν· διότι ἀφοῦ ἡ σύνοδος ἀνεβόησεν «*ὅτι Θεὸς οἰκεῖ ἐν αὐτῷ οὐδεὶς ἀγνοεῖ*», οἱ τοποτηρηταὶ τοῦ Πάπα προσέθηκαν ἐπὶ λέξει τὰ ἐξῆς· «*τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἔμπνευσις αὐτοῦ τοιούτον φῶς διέδωκαν εἰς τὴν καθαρὰν ψυχὴν τοῦ ἁγιωτάτου Πατριάρχου, ὅτι λαμπρύνει καὶ φωτίζει πᾶσαν τὴν κτίσιν· ὡσπερ γὰρ ὁ ἥλιος καὶ εἰς μόνον τὸν Οὐρανὸν περιέχεται, ὅμως ὅλον τὸν περίγειον κόσμον φωτίζει, οὕτω καὶ ὁ δεσπότης ἡμῶν, ὁ κύριος Φώτιος καθέζεται εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἀλλὰ καὶ τὴν σύμπασαν κτίσιν δαδουχεῖ καὶ καταλάμπει*».

Τῇ 13 Αὐγούστου 880 ὁ Πάπας Ἰωάννης Η' δι' ἀπαντήσεών του πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Βασίλειον καὶ τὸν Φώτιον ἐπεκύρωσε τὰ ὑπὸ τῆς συνόδου ἀποφασισθέντα. (1)

Ἰδοὺ κυρίως ὁ λόγος, δι' ὃν οἱ Παπικοὶ πνέουσι μένεα κατὰ τοῦ Φωτίου ἔτι καὶ νῦν· καὶ δικαίως· πρῶτον, διότι ἡ στάσις τοῦ Φωτίου ἀπέκρουσε τὴν δυτικὴν ἐπιδρομὴν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, καὶ ἔσωσεν αὐτὴν τῆς παπικῆς πλάνης καὶ καταδυναστείας, καὶ δευτέρον διότι κατεδίκασε διὰ συνοδικῆς.

(1) Πρβλ. Ἱστορ. Παπαρρηγ. τομ. Δ'. σελ. 316.

ἀποράσεως τὴν προσθήκην τοῦ filioque, ἣν οὗτοι ἐποιήσαντο ἐν τῷ συμβούλιῳ τῆς πίστεως, καὶ ἐθήκεν ὑπὸ ἀφορισμὸν τοὺς ὀρθόστους· τούτου ἕνεκα συναρισθάνονται ἑαυτοὺς βεβαρημένους ὑπὸ τὸ ἀνάθεμα τῆς Συνόδου ταύτης, ἥς τὸ κύρος μάστιγ ἀγωνίζονται νὰ καταρρίψωσιν. "Ὅσα καὶ ἂν εἴπωσι περὶ τῆς ἀναγνωρίσεως ἢ μὴ τοῦ Ἰωάννου καὶ τῶν λοιπῶν Παπῶν ἢ περὶ τοῦ κύρους τῆς χειροτονίας τοῦ Φωτίου εἰσι λόγοι ἐστερημένοι νομικοῦ κύρους καὶ αὐθαίρετοι.

"Ὅλοι αἱ κατὰ τοῦ Φωτίου ἐπιθέσεις λόγον ἔχουσι νὰ ἀπεδείξωσιν ἄκυρον τὴν Ἡν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον ὡς προεδρευθεῖσαν ὑπὸ ἀνδρὸς ἐστερημένου καὶ αὐτῆς τῆς ἱερωσύνης καὶ συγκροτηθεῖσαν ὑπὸ ἐπισκόπων ἐστερημένων ἐπίσης τοῦ ἀξιώματος, ὡς χειροτονηθέντων τῶν πλείστων αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Φωτίου. Τοῦτο ἐξηγεῖ ἡμῖν καὶ τὸν λόγον, δι' ὃν καὶ ὁ Πάπας Μαρτῖνος ὁ διαδεχθεὶς τὸν Ἰωάννην περὶ τὰ τέλη τοῦ 882, ἀνεθεμάτισε τὸν Φώτιον, καὶ Στέφανος ὁ Ἐρσ ὁ διαδεχθεὶς Ἀδριανὸν τὸν Γον τὸν διάδοχον τοῦ Μαρτίνου, καὶ ὁ Φορμόζος ὁ διάδοχος τοῦ Στεφάνου, ὅστις, καὶ μετὰ συγγνώμης, ἔλεγε, οἱ ὑπὸ τοῦ Φωτίου χειροτονηθέντες δὲν δύνανται νὰ γίνωσι δεκτοὶ εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ἐκκλησίας εἰμὴ ὡς ἀπλοῖ λαϊκοὶ!

Φοβεροὶ ἀληθῶς ἄνθρωποι. Εἰς αὐτοὺς ἀληθῶς ἀρμόζει ὁ τοῦ Σωτῆρος ἔλεγχος ὁ πρὸς τοὺς Φαρισαίους γενόμενος ὅτι τὴν κάμηλον καταπίνουσι, τὸν δὲ κώνωπα διυλίζουσιν· ἐν ᾧ, ὡς εἶδομεν, καὶ ὡς ἀμέσως κατωτέρω ὀψόμεθα, οὐδένα νόμον θεῖον καὶ ἀνθρώπινον σέβονται, ἐπανίστανται ἀκάθεκτοι κατὰ τῆς νομιμωτάτης ἐκλογῆς τοῦ Φωτίου. Ἄλλ' ὡς εἶπομεν ἔχουσι τὸν ἰδιαιτέρον ἑαυτῶν λόγον· Ἡ στάσις τοῦ Φωτίου καὶ τὰ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ὀρθοδοξίας τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας προπύργια τοῦ Φωτίου ἐξησφάλισαν τὴν

ἐκκλησίαν καὶ εἰς τὸ μετὰ ταῦτα, οἱ δὲ κατὰ καιροῦς πρόμαχοι αὐτῆς ἐνθεν ὠχυροῦντο ἕπισθεν τῶν προμαχώνων τούτων, ἐτέροθεν δὲ ἐλάμβανον τοὺς ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Φωτίου ἀγῶνας ὡς παράδειγμα ἀξιομίμητον. Ἐὰν ἡ Ἀνατολή δὲν ὑπετάγη τῇ Δύσει, ὀφείλεται τῷ Φωτίῳ. Διότι ἐὰν ὁ Φώτιος ἐμιμῆτο τὸν Ἰγνατίον, δὲν συνεκρότει δὲ τὴν Ἡγν Οἰκουμένην Σύνοδον, ἀπασα ἡ Ἀνατολή θὰ ὑπετάσσετο τῷ Πάπῃ. Ὁ Φώτιος, οὐ μόνον ἀνέτρεψε τὰ ἐπὶ Ἰγνατίου γενόμενα καὶ ἔστησε τὸ ἑαυτοῦ ὀρθοδόξον ἴδρυμα, ἀλλὰ καὶ τὴν Βουλγαρίαν αὐτὸς ἔσωσε τῆς ἑτεροδοξίας· καὶ ἐὰν οἱ Βούλγαροι διέσωσαν τὴν ὀρθὴν πίστιν, ταύτην ὀφείλουσι τῷ Φωτίῳ. Ἴδού οἱ λόγοι, δι' οὓς οἱ Παπισταὶ πνέουσι μένεα κατὰ τοῦ Φωτίου. Ἔχουσι δίκαιον· διότι ἐὰν δὲν ὑπῆρχε Φώτιος, ἀληθῶς δὲν θὰ ὑπῆρχε σχίσμα, ἀλλὰ δὲν θὰ ὑπῆρχε καὶ Ἑλληνισμὸς καὶ ὀρθοδοξία, ἀλλὰ θὰ ὑπῆρχε πνευματικὴ δουλεία καὶ φρόνημα θρησκευτικὸν καὶ ἔθνικόν πεπλανημένον.

Ὁ Φώτιος περιέσωσεν ἀμφότερα καταπολεμήσας τὴν Δυτικὴν ἐπιδρομὴν.

† Ὁ Πενταπόλεως ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ ΚΕΦΑΛΑΣ

Διευθυντῆς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς

[Σηλυβριανός]